

עניין: אספקלריא המאירה

שיח יצחק ח"א בענין ב' נונין ההפוכין

והנה רז"ל אמרו (ב"ב עה), "זקנים שבאותו הדור אמרו, פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה", והיינו שמדרגת משה היה שהשיג עצמות התורה כפי מה שהוא בשמים שהוא אספקלריא המאירה, ולכן לא השיג רק אחוריים שבה ולא הפנים, שהתורה הוא עצם שמו ית' כמ"ש לעיל.

אבל ישעיהו הנביא שהיה במדרגת שאר הנביאים שלא השיגו חכמתו של יוצר בראשית שהיא פנימיות התורה עצמה רק התורה הנתונה לנו למטה לארץ ושרשה היאך המצוות מסוגלים לתקן למעלה והוא אור הנשפע עליו מן החמה שהוא מקור התורה מלמעלה. וגם כי שני דברים אנו משיגים מאתו ית' מה שפונה לנבראיו מצדנו ולא מצדו ית', והם רצונו והשגחתו ית' מושג לנו ע"י העולם וחלקי הנבראים ורצונו מושג לנו ע"י התורה שזהו עצם רצונו שבוה אנו משלימים רצונו ית'. והנה השגחתו ית' לנבראיו הוא מדרגת הלבנה המקבלת האור מן החמה והשגחתו הוא מסודר לפי רצונו, ורצונו עצמו הוא אור החמה. וישעיהו הנביא גילה השגחתו ית' על ברואיו כמו שדיבר בנבואותיו במה שעתיד להיות וכל היעודים שעתידיים לבוא לאו"ה ולישראל בגלויותיו וגאולתם.

ולכן אמר (ישעיה ו, א) "ואראה את ה' יושב על כסא" וכו' כמ"ש (ישעיה סו, א) "השמים כסאי והארץ הדום רגלי" שהעולם הוא כסא אליו אשר יושב עליו לשפוט אותם ולהשגיח על ברואיו ולכן השיג זה בפועל. אבל משה רבינו ע"ה דבר בענין רצונו ית' ע"פ התורה שדבר זה א"א להתגלות בעצם במה שהוא מושרש ברצונו, רק בגדר אחוריים מה שנוגע אל תיקון הנבראים בעצמם לכן אמר (שמות לג, כ) "כי לא יראני האדם וחי" וישעיהו דבר בענין השגחת העולם שתלוי בעשיית המצוה בפועל והוא אספקלריא שאינה מאירה.

ז נמצא שהתורה עצמה לימודה ופנימיותה הוא נקרא אספקלריא המאירה מעצמה ואינה צריכה לחלק המעשה, שמלבד ענין המצוות מעשיות המבוארים בה יש בה ענינים נפלאים ונוראים עד אין מספר מה שאינו נוגע למעשה בפועל גשמי והרי אורה מאיר בעצמה.

אבל חלק המעשה בפועל נקרא אספקלריא שאינה מאירה, שהרי אינה יכולה להיות עשיית כל מצוה בלתי עסק התורה והרי אין לה אור מעצמה רק מה שמקבלת מן התורה, כאור הלבנה המקבל מהחמה וז"ש "כי נר מצוה ותורה אור" שהנר בעצמו אינו מאיר כי אם אחר שמדליקים אותו באש ודבר המאיר.

ועתה בא וראה נפלאות מתוה"ק, פקח אזניך ושמע דברי מליצת חכמינו הקדושים מ"ש רז"ל (יבמות מ"ט) במעשה דמנשה שהרג את ישעיהו, ואמרו "מידן דיינייה, משה רבך אמר כי לא יראני האדם וחי ואתה אמרת ואראה את ה' וכו', וקאמר שם "ל"ק כאן באספקלריא המאירה" וכו'.

והוא ענין נפלא כי הנה משה רבינו ע"ה בקש מהי"ת (שמות לג, יח) "הראני נא את כבודיך" ואמר לו ה' "לא תוכל לראות את פני וכו' וראית את אחורי". והכונה בזה כמו שמצינו בשני המאורות שהלבנה אין לה אור בעצמה רק מקבלת מן החמה. והחמה יש לה שתי מדרגות, הא' הצד שנגד הלבנה ונגד הארץ שהיא מאירה עליה וזה נקרא אחוריים של החמה, והב' הצד השני הפונה למעלה שאינה נגד הארץ והירח והוא נסתר מנגד עינינו והוא נקרא פנים של החמה. וכמו"כ הוא התורה בכלל שהיא כלל חכמתו של יוצר בראשית וכמ"ש (ב"ר יז,

